

aon rud anns am bheil an obair air am bheil feum aig a' Ghaidhealtachd. Agus a bharrachd, is e sin an aon obair air am bheil coltas gun tig i do'n Ghaidhealtachd. Agus cha rud beag sin. An uair a nithear cunntas air gach nì eile a thig an cois na h-oibreach, dh'fhaodadh gun toireadh i leth-cheud mìle gnìomh 'na luib agus tighean a bharrachd air a sin. Ach cha leig leas dùil a bhith gun gabh Buidheann na Coille suim de na rudan sin uile. Cha leig leas sùil a bhith gun gabh a' bhuidheann sin suim àraidh ann am maith na Gaidhealtachd. Is e a tha air a chur air Buidheann na Coille—le Achd Parlamaid—fiodh fhaotainn cho saor agus cho aithghearr agus a ghabhas sin dèanamh.

Am bheil na rudan sin a' ciallachadh an aon rud? Chan eil idir. Tha aon cheann de Dhùthaich Mhic Aoidh am feum air obair, ach tha an talamh as freagarraiche aig a' cheann eile. Tha sgìreachd gu bhith ullamh, ach ma tha Buidheinn na Coille a' dol a ghabhail seilbh aisde, tha feum air rathaidean cosgail. Tha caoraich aig fear air a' mhonadh, ach tha feum aig muinntir na coille air a chuid geamhrachaidh a chionn 's gum bheil an gleann fàs a tha an ath dorus mì-fhreagarrach dhoibh. Tha feum aig Diuraidh air obair coille; ach fàsaidh craobhan nas fheàrr am bad-egin eile. Agus sin mar a tha cùisean a' dol. Tha Buidheann na Coille a' cosg airgead na rioghachd agus feumaidh e cunntas a thoirt as. An urrain dha, mar a tha cùisean an diugh, a dhol chun nan àiteachan anns am motha am bheil an fheum. Cha chreid mi gun urrainn. Sin mar a tha Diuraidh fortannach. Faodaidh a' bhuidheann a bhith caoibhneil an dràsda 'a rithist, ach chan urrainn dhith bhith mar sin an comhnuidh. Mar is trice, feumaidh i a dhol chun nan àiteachan far am motha am bheil a' bhuannachd—agus tha sin pìos mòr a Diùraidh.

Tha dà dhòigh air coimhead air a sin. Ma tha thu a' creidsinn ann am planaichean, iarraidh tu plan mòr airson na Gaidhealtachd . . . leithid Strath-Oiceil . . . a bheir a steach obair coille, tuathanachas agus feumalachd an t-sluaigh air chor agus gun teid an talamh oibreachadh air an dòigh as fheàrr. Mur a bheil thu a' creidsinn ann am planaichean, fag Bòrd an Dealain agus Bòrd na Coille gus mar as fheàrr a dh' fhaodas iad a dhèanamh. Mar sin, gheibh thu fiodh agus solus gu leòir agus rachadh a' Ghaidhealtachd an taobh a throgras i.

Tha mòran ceille air gach taobh. Faodaidh a' cheud dòigh a bhith nas fheàrr ach cha ghabh i cur gu buil mur a teid làmh an uachdar a ghabhail air na h-uachdarain. Cha toigh le duine sam bith làmhachas làidir, seachd araidh seirbhisich a' Chrùin, agus nochd Strath-Oiceil dhuinn nach eil parlamaid sam bith—Sòisealach no Tòraidh—deònach làmhachas làidir a chur gu buil as leth na Gaidhealtachd. B'fheàrr leam fhéin—agus sin a chionn 's gum bheil mi seulaichte gum bheil feum nach beag gu bhith aig an rìoghachd so air biadh ann am beagan bhliadhnachan—a' Ghaidhealtachd fhaicinn fo ughdarras Comunn Adhartachais Gaidhealach.

Mur a gabh sin dèanamh, bheirinn cead an coise do Chomunn na Coille agus do Bhòrd an Dealain. Ge b'e dé a thachradh, gheibheadh a' Ghaidhealtachd—mar a tha Diùraidh—rud-egin as a' ghnòthuich,